

Що варто знати про ящур?

Ящур (Food-and-mouth disease, Aphthous fever, Epizootic apthae (англ.) - гостра, висозаразна хвороба тварин, що відносяться до ряду парнокопитих підряду жуйних, а також сімейства свиней та виду *Camelus bactrianus* із сімейства верблюдових.

До вірусу ящуру сприйнятливі велика рогата худоба, свині, вівці, кози, верблюди, буйволи, яки, олені, косулі, джейрани, сайгаки, тури, лосі, кабани, антилопи, слони, ведмеді, зебри та інші парнокопиті. На ящур може хворіти й людина. Люди заражаються при споживанні незнезараженого молока від хворих тварин.

Хвороба проявляється лихоманкою, везикулярним враженням ротової порожнини, вінчика, у корів - вим'я, а у молодих тварин враженням міокарда та скелетних м'язів.

Клінічні ознаки: слинотеча, наявність невеликої круглої або овальної форми виразки слизової оболонки рота (афт), ушкоджень на слизовій оболонці ротової порожнини та язика, підвищення температури тіла, кульгавість та зниження апетиту. Можливе повторне захворювання тварин з нечіткими клінічними ознаками. У новонародженого молодняку ящур проходить у гострій формі з подальшою загибеллю тварин, без утворення афт.

Основним джерелом інфекції є тварини, хворі на ящур, та тварини, які перебувають в інкубаційному (прихованому) періоді хвороби. Інфіковані тварини передають вірус при диханні, зі слиною, носовим слизом, лімфою із лопнувших афт, молоком, сечею та каловими масами. Зараження відбувається шляхом безпосереднього контакту хворих тварин зі здоровими. З моменту зараження до моменту прояву перших клінічних ознак проходить від 7 до 14 днів у великої рогатої худоби та 21 день у інших сприйнятливих тварин.

Інфікована тварина заражає корми, підстилку, годівниці, воду, напувалки, інвентар, приміщення, одяг та взуття обслуговуючого персоналу, які і є факторами передачі вірусу ящуру.

Заходи щодо профілактики та боротьби з ящуром тварин в Україні проводяться згідно діючої [Інструкції щодо профілактики та ліквідації захворювання тварин на ящур](#), згідно з якою:

усі суб'єкти господарювання, діяльність яких пов'язана з утриманням і обігом тварин, повинні забезпечувати дотримання:

- 1) охоронно-обмежувальних заходів при перевезеннях (переміщеннях) тварин, продукції тваринного та рослинного походження, а також контролю за формуванням ферм, стад, отар тощо;
- 2) обов'язкового профілактичного карантинування тварин, які надходять в господарство;
- 3) контролю за станом здоров'я тварин на усіх етапах їх утримання, у тому числі при карантинуванні тварин, які надходять у господарство;
- 4) регулярного очищення й дезінфекції приміщень, інвентарю, територій;
- 5) забезпечення обслуговуючого персоналу спецодягом, взуттям і предметами особистої гігієни;

б) обмеження доступу на тваринницькі ферми сторонніх осіб, обов'язкової наявності санпропускників, дезбар'єрів, огороження.

В разі виникнення захворювання в господарстві та визначеній території застосовуються конкретні та радикальні карантинні заходи згідно вищезазначеної Інструкції.

Україна має статус країни вільної від ящуру без вакцинації, тому в Україні забороняється використання, у тому числі виробництво, вакцин проти ящуру та застосування гіперімунних сироваток проти ящуру, крім випадків, визначених Інструкцією.

Щодо повідомлення при підозрі.

При підозрі захворювання тварин на ящур власник (утримувач) та/або спеціалісти ветеринарної медицини, які обслуговують господарство, зобов'язані негайно повідомити про це головного державного інспектора ветеринарної медицини відповідної території.

Загальні заходи профілактики, щодо зниження ризику занесення ящуру та інших хвороб:

- дезінфікуючі ванни на вході до приміщення;
- одноразові бахіли і захисні костюми для відвідувачів;
- устаткування для дезінфекції та дезінсекції транспортних засобів до і після транспортування;
 - о уникайте:
 - контактів між тваринами різних стад (наприклад, на пасовищі);
 - використання пасовищ в період масової активності кровосисних комах;
 - використання спільних інструментів, транспортних засобів, завою тварин з різних ферм та персоналу, що мав контакти з тваринами без ретельного знезараження.

Поінформованість: Ваше стадо може опинитися під загрозою і надзвичайно важливо регулярно оглядати всіх тварин. Про будь-яку підозру на захворювання тварин слід негайно сповістити державного лікаря ветеринарної медицини.